

**Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici
Ekonomická fakulta**

Viera Marková a kol.

ŽIVNOSTENSKÉ PODNIKANIE

**Projekt PHARE - Grantová schéma Ľudské zdroje SK 0009.03
Projekt PSM/199 Živnostenské podnikanie**

2003

ÚVOD

Dostáva sa Vám do rúk učebný text, ktorý sa orientuje na živnostenské podnikanie. Obsahuje základné oblasti, s ktorými sa živnostník pri svojom podnikaní bežne stretáva.

Vstupná časť učebného textu sa venuje právnej stránke živnostenského podnikania. Vymedzuje obsah živnostenského podnikania a základné zákony, s ktorými sa živnostník pri zakladaní živnosti a pri jej výkone stretne.

Ďalšia časť sa orientuje na spracovanie podnikateľského, resp. investičného zámeru. Obsahuje jednotlivé časti tohto zámeru, ktorý podnikateľ zostavuje nielen na začiatku svojej podnikateľskej činnosti, ale aj priebežne, keď sa rozhodne investovať do zaobstarania nového majetku. Súčasťou tejto kapitoly sú aj investičné prepočty, ktoré mu slúžia na rozhodovanie.

Priebežná podnikateľská činnosť je spojená s neustálym zabezpečovaním jednotlivých potrieb podnikateľa, ktoré sa premietajú do ekonomickej stránky jeho podnikania. V kapitole, ktorá jej venuje pozornosť, je obsiahnutý pohľad na majetok podnikateľa, na pracovníkov a ich odmeňovanie a na základné ekonomické kategórie (výnosy a náklady, cena, príjmy a výdavky).

Finančná stránka podnikania súvisí so zabezpečením vlastných a cudzích finančných zdrojov na podnikanie nielen na jeho začiatku, ale aj priebežne. Tomu sa venuje ďalšia časť učebného textu.

S ňou veľmi úzko súvisí aj daňová stránka. Dane a rôzne poplatky sprevádzajú podnikateľa na každom kroku. Ich základnej charakteristike a podstate sa venuje ďalšia samostatná kapitola textu.

Na ňu nadväzuje účtovná stránka podnikania, v ktorej sú obsiahnuté základné náležitosti týkajúce sa jednoduchého účtovníctva a účtovnej agendy.

Nielen na začiatku podnikania, ale aj priebežne si podnikateľ musí robiť analýzu trhu a jeho miesta na ňom. Na problematiku marketingových aktivít, v ktorých sú tieto činnosti obsiahnuté, sa orientuje ďalšia kapitola.

Záverečná časť učebného textu je pomôckou pre podnikateľa na to, aby dokázal vhodne komunikovať s pracovníkmi a ostatnými partnermi, aby si dokázal vhodne organizovať svoju prácu a čas.

Na spracovaní tohto učebného textu sa podieľal kolektív pracovníkov, ktorí dúfa, že sa Vám tento text stane užitočnou pomôckou pri živnostenskom podnikaní, ktoré je náročnou aktivitou nielen na čas, ale aj na vedomosti.

Autori

Obsah

ÚVOD	1
1. PRÁVNÁ STRÁNKA ŽIVNOSTENSKÉHO PODNIKANIA	2
1.1 Prehľad základných právnych predpisov pri podnikaní	2
1.2 Podnikateľ - základné pojmy	3
1.3 Formy podnikania	5
1.3.1 Živnostenské podnikanie	5
1.3.2 Spoločné podnikanie	9
1.3.3 Iné formy podnikania	12
1.4 Zamestnávanie - pracovný pomer	13
2. INVESTIČNÁ STRÁNKA ŽIVNOSTENSKÉHO PODNIKANIA	18
2.1 Štruktúra investičného zámeru	18
2.2 Popis investičného zámeru na zvolenom príklade	19
2.3 Finančné a ekonomické vyhodnotenie investičného zámeru	27
2.4 Posúdenie rizika investovania	37
3. EKONOMICKÁ STRÁNKA ŽIVNOSTENSKÉHO PODNIKANIA	40
3.1 Majetok podnikateľa - živnostníka	40
3.1.1 Dlhodobý majetok podnikateľa	41
3.1.2 Krátkodobý majetok	44
3.2 Pracovníci a ich odmeňovanie	49
3.3 Náklady a výdavky podnikateľa	56
3.4 Kalkulovanie nákladov a cien	63
3.4.1 Podstata ceny	63
3.4.2 Prístupy k tvorbe ceny	64
3.4.3 Kalkulovanie cien vo výrobnej činnosti	68
3.4.4 Kalkulácia ceny v službách	70
3.4.5 Kalkulácia ceny v obchodných činnostiach	71
3.4.6 Kalkulácia cien dovozných výkonov	73
3.4.7 Kalkulácia cien vývozných výkonov	74
3.5 Prijmy a výnosy podnikateľa	75
4. FINANČNÁ STRÁNKA ŽIVNOSTENSKÉHO PODNIKANIA	80
4.1 Podstata finančných zdrojov	80
4.2 Zabezpečenie vlastných finančných zdrojov	81
4.3 Možnosti financovania potrieb pomocou cudzích finančných zdrojov	87
4.4 Podpora vytvárania nových pracovných miest	100
5. DAŇOVÁ STRÁNKA ŽIVNOSTENSKÉHO PODNIKANIA	102
5.1 Vymedzenie pojmov z pohľadu histórie a súčasnosti	102
5.1.1 Vymedzenie základných pojmov	102
5.2 Súčasná daňová sústava SR a povinnosti živnostníka	105
5.2.1 Charakteristika daní a cla v SR	105
5.2.2 Povinnosti živnostníka voči daňovému úradu	112
5.2.3 Povinnosti živnostníka voči zdravotným poisťovniam, Sociálnej poisťovni a úradu práce	114
5.3 Charakteristika odvodov a poplatkov	118

6. ÚČTOVNÁ STRÁNKA ŽIVNOSTENSKÉHO PODNIKANIA	124
6.1 Miesto účtovníctva v ekonomickom informačnom systéme podnikateľa	124
6.2 Vymedzenie základných pojmov	125
6.3 Význam a úlohy účtovníctva	127
6.4 Právna úprava účtovníctva	128
6.5 Sústava jednoduchého účtovníctva	130
6.6 Účtovné knihy v sústave jednoduchého účtovníctva	135
6.7 Inventarizácia	140
6.8 Účtovná závierka v sústave jednoduchého účtovníctva	141
7. MARKETINGOVÁ STRÁNKA ŽIVNOSTENSKÉHO PODNIKANIA	142
7.1 Marketingový plán ako základ živnostenského podnikania	142
7.2 Segmentovanie trhu	143
7.3 Analýza vonkajšieho a vnútorného prostredia firmy	145
7.4 Analýza marketingového mixu - analýza 5 "P"	150
7.5 Proces tvorby marketingového plánu	155
7.5.1 Poslanie podniku	156
7.5.2 Podnikové ciele	156
7.5.3 Marketingová analýza vonkajšieho a vnútorného prostredia firmy	157
7.5.4 Analýza SWOT	158
7.5.5 Kľúčové predpoklady úspechu	159
7.5.6 Marketingové ciele a stratégie	159
7.5.7 Odhad očakávaných výsledkov	162
7.5.8 Hodnotenie alternatívnych marketingových mixov	163
7.5.9 Marketingové programy a rozpočty	163
7.5.10 Sledovanie, kontrola a hodnotenie marketingových programov	164
8. KOMUNIKAČNÁ STRÁNKA ŽIVNOSTENSKÉHO PODNIKANIA	165
8.1 Rola živnostníka ako manažéra a vlastníka	165
8.2 Organizácia práce manažéra	167
8.3 Komunikácia v práci manažéra	171
8.3.1 Proces komunikácie	172
8.3.2 Prostriedky a formy komunikácie	175
8.3.3 Komunikácia so zákazníkom	176
8.4 Príprava porady	178
8.5 Obchodné rokovanie	181
LITERATÚRA	185
OBSAH	187